

Raadsvoorstel

Categorie	: Vaststellen beleid
Onderwerp	: Vuurwerk in gemeente Land van Cuijk
Datum college	: 20 mei 2025
Portefeuillehouder	: Burgemeester Marieke Moorman
Team	: Veiligheid, Toezicht & Handhaving
Nummer raadsvoorstel	: RIS 2025-R-55
Datum raad	: 18 september 2025
Agendapunt raad	:

Voorgesteld besluit

Voorgesteld wordt:

1. geen lokaal vuurwerkverbod in gemeente Land van Cuijk in te stellen, in afwachting van het landelijk vuurverbod in 2026;
2. in de communicatie van het jaarlijkse vuurwerkproject extra aandacht te vragen om verantwoord om te gaan met vuurwerk en de risico's van illegaal vuurwerk.

Samenvatting

De gemeente Land van Cuijk heeft momenteel geen specifiek vuurwerkbeleid. Jaarlijks krijgen wij de vraag of wij als gemeente extra maatregelen gaan nemen inzake vuurwerk, zoals een vuurwerkvrije zone of een vuurwerkverbod. Afgelopen jaar is een inwonersonderzoek rondom de jaarwisseling en vuurwerk in Land van Cuijk uitgevoerd. Inmiddels is ook duidelijk dat er naar verwachting volgend jaar een landelijk vuurwerkverbod wordt ingevoerd. Met dit voorstel moet er duidelijkheid komen over het vuurwerkbeleid in de gemeente Land van Cuijk voor aankomende jaarwisseling.

Beoogd doel

Duidelijkheid geven over het vuurwerkbeleid in de gemeente Land van Cuijk voor aankomende jaarwisseling.

Inleiding

De gemeente Land van Cuijk heeft momenteel geen specifiek vuurwerkbeleid, behalve toezicht en handhaving en een communicatiecampagne in de periode rond de jaarwisseling. Er is bijvoorbeeld geen lokaal vuurwerkverbod en er zijn geen vuurwerkvrije zones. Jaarlijks krijgen wij de vraag of wij als gemeente extra maatregelen gaan nemen inzake vuurwerk, zoals een vuurwerkvrije zone of een vuurwerkverbod. Diverse gemeenten in de regio hebben reeds geëxperimenteerd met dergelijke maatregelen en alternatieve vieringen van de jaarwisseling.

Hoe zag het voortraject eruit?

Onderzoeksbureau Ipsos I&O heeft in opdracht van de gemeente onderzocht hoe inwoners staan tegenover het afsteken van vuurwerk, en wat zij vinden van een vuurwerkverbod en het aanwijzen van vuurwerkvrije zones. Ook is gevraagd naar de mening over alternatieve vieringen van oud en nieuw. De uitkomsten van het onderzoek geven een goed beeld van de wensen en behoeften van inwoners. U heeft in november tijdens een thema-avond een reactie op de resultaten van dit onderzoek kunnen geven en ook uw wensen kunnen doorgeven.

In de bijlage is het volledige rapport inwonersonderzoek jaarwisseling en vuurwerk Land van Cuijk opgenomen. Gelezen het rapport zijn de volgende resultaten in het kort te noemen:

- De meningen onder inwoners lopen uiteen. Er wordt verschillend gedacht over de wenselijkheid om een algemeen vuurwerkverbod in te stellen of aanvullende maatregelen te nemen. Ruim een derde van de bevolking is zonder meer voorstander van een algemeen vuurwerkverbod, een vrijwel even grote groep (37 procent) staat hier afwijzend tegenover. Iets minder dan een kwart van de inwoners is onder voorwaarden voorstander van een algemeen vuurwerkverbod. Als het gaat om vuurwerkvrije zones is er per saldo wat meer steun.
- Bij het instellen van maatregelen, moeten deze gelden voor de gehele gemeente. Er is geen steun voor gebiedsdifferentiatie;
- De overlast die wordt ervaren komt voor een groot deel door illegaal vuurwerk;
- Als lokale omstandigheden daarom vragen, kan het instellen van een vuurwerkvrije zone helpend zijn.
- Er zijn zorgen over de handhaving ten aanzien van de huidige regels (bijvoorbeeld rondom illegaal vuurwerk). Handhaving is van belang bij het stellen van regels en ook bij de inzet van extra maatregelen
- Het laten organiseren door inwoners of betrekken van inwoners bij de organisatie van een alternatieve jaarwisseling, kan wellicht helpen bij een positieve gedragsverandering.

Mede naar aanleiding van de onderzoeksresultaten en het aankomende landelijke vuurwerkverbod is het voorliggende voorstel tot stand gekomen.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

- 1.1. *Uit het inwonersonderzoek jaarwisseling en vuurwerk Land van Cuijk volgt dat de meningen van inwoners uiteen lopen. Er is geen meerderheid die zonder meer voorstander is voor een totaalverbod van vuurwerk.*

De belangrijkste associatie die bewoners hebben met de viering van oud en nieuw is de term gezellig, maar bij een groot deel van de bewoners roept de viering ook de associatie met overlast op. De grootste overlast lijkt te komen van illegaal vuurwerk. Bij het incident van afgelopen jaarwisseling in onze gemeente, maar ook incidenten in andere gemeenten, was sprake van illegaal vuurwerk. Op basis van de uitkomsten van het inwonersonderzoek wordt er verschillend gedacht over de wenselijkheid om een algemeen vuurwerkverbod in te stellen of aanvullende maatregelen te nemen ten opzichte van het landelijke vuurwerkbeleid. Hoewel ruim een derde van de bevolking zonder meer voorstander is van een algemeen vuurwerkverbod, staat een vrijwel even grote groep hier afwijzend tegenover. Iets minder dan een kwart van de inwoners is onder voorwaarden voorstander van een algemeen vuurwerkverbod. Een voorwaarde voor het instellen van een vuurwerkverbod is de inzet van toezicht en handhaving.

1.2. Bij gemeenten met een vuurwerkverbod wordt niet minder vuurwerk afgestoken.

Bij andere gemeenten waar gekozen is voor een lokaal vuurwerkverbod, lijkt niet persé minder vuurwerk te zijn afgestoken. Toezicht en handhaving is hierin belangrijk, maar ook verschil in bevoegdheden en capaciteit blijft hierin een aandachtspunt (zie 1.3.). Ook de beschikbaarheid van (legaal) vuurwerk, is niet helpend hierin. Vuurwerk mag immers nog steeds legaal verkocht worden, ook al is in de gemeente een lokaal vuurwerkverbod van kracht.

1.3. De verschillen in bevoegdheden tussen Buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa) en politie en de beperkte capaciteit van toezicht en handhaving met name bij de politie afgelopen jaren zijn knelpunten bij het nemen van maatregelen.

Boa's Domein I (Openbare ruimte) zijn bevoegd voor de strafrechtelijke handhaving van het afsteken van vuurwerk buiten de afsteektijden. Boa's domein I kunnen niet strafrechtelijk handhaven op het bezit en vervoeren van vuurwerk (het voorhanden hebben). Hiervoor mogen Boa's uitsluitend mensen staande houden totdat de politie arriveert. De verschillen in bevoegdheden tussen boa's en politie en de beperkte capaciteit van toezicht en handhaving met name bij de politie afgelopen jaren zijn knelpunten bij het toezicht en handhaving van de huidige regels alsmede ook bij het nemen van andere maatregelen. Het nemen van extra maatregelen om overlast te voorkomen, lijkt dan een mooi signaal af te geven, maar kan zonder adequate inzet van toezicht en handhaving afbreuk doen aan de lokale bestuurlijke betrouwbaarheid en het draagvlak voor deze maatregelen.

1.4. Een landelijk vuurwerkverbod is het meest effectief.

Een eventueel verbod op het afsteken van knalvuurwerk en vuurpijlen is alleen effectief op landelijk niveau, aldus de Vereniging Nederlandse Gemeenten (hierna: VNG). Een lokaal vuurwerkverbod valt niet te handhaven, omdat vuurwerk gewoon beschikbaar is in de verkoop en het leidt tot een onwenselijk waterbedeffect. Goede afspraken met buurlanden zijn hierin ook van belang.

1.5. Op 8 april 2025 heeft de Tweede Kamer de Initiatiefwet voor een landelijk vuurwerkverbod aangenomen.

De Tweede Kamer heeft gedebatteerd over een initiatiefwetsvoorstel dat het afsteken van vuurwerk door consumenten verbiedt. Het initiatiefwetsvoorstel pleit voor een algeheel verbod op het verkopen en afsteken van consumentenvuurwerk. Zij willen daarmee overlast van vuurwerk voor mens, dier en milieu voorkomen.

In een gezamenlijke oproep hebben burgemeesters van grote gemeenten, artsen, de politievakbonden en maatschappelijke organisaties hun handtekening gezet onder een manifest voor een landelijk vuurwerkverbod. Zij riepen de Tweede Kamer op om een einde te maken aan de verkoop en het afsteken van consumentenvuurwerk. 'Het lijkt er bijna op dat sommige vuurwerkafstekers het 'normaal' vinden om met legaal én illegaal vuurwerk op politie, brandweer, ambulance en andere hulpverleners te richten', zo stelt het manifest. Er waren tijdens de jaarwisseling 2024/2025 224 politieagenten slachtoffer van fysiek geweld door vuurwerk. Een verbod op vuurwerk is volgens de politie daarnaast beter handhaafbaar als er een landelijk totaalverbod geldt in plaats van lokale verboden in individuele gemeenten.

Uiteindelijk is het Initiatiefvoorstel voor een landelijke vuurwerkverbod met Kamermeerderheid aangenomen op 8 april 2025.

1.6. Het landelijk vuurwerkverbod zal ingaan per 2026.

De Tweede Kamer is tegen een te snelle invoering van een algeheel vuurwerkverbod, omdat zij vreest dat ondernemers die al vuurwerk hebben ingekocht hard worden geraakt als het verbod komende jaarwisseling al van kracht zou zijn. Hiernaast moet er voldoende tijd zijn voor een goede uitwerking van het verbod en de gestelde eisen. Eén van die eisen is de handhaving van het landelijk verbod. Het Kabinet is hier momenteel mee bezig.

2.1. Bewustwording van de gevaren en de risico's van illegaal vuurwerk zijn enorm van belang.

In het jaarlijkse vuurwerkproject wordt in de communicatie vooral ingegaan op de regels rondom vuurwerk en waar vuurwerkoverlast kan worden gemeld. Dit jaar wordt in de communicatie extra aandacht gevraagd om verantwoord om te gaan met vuurwerk en de risico's van illegaal vuurwerk.

Kanttekeningen

Niet van toepassing.

Relevante kaders en (wettelijke) grondslag

Waarover mag een gemeente niet bepalen?

Maatregelen zoals een landelijk afsteekverbod, het beperken van de afsteektijden of het verbieden van bepaalde categorieën vuurwerk kunnen alleen door de rijksoverheid worden genomen en vallen hier dus buiten.

Welke aanvullende maatregelen mogen gemeenten wel nemen?

Een gemeente mag zelf bepalen of zij een algeheel lokaal vuurwerkverbod in wil voeren. Wel wordt vanuit de VNG meegegeven dat ondernemers voor de vuurwerkverkoop al investeringen en uitgaven kunnen hebben gedaan. Ook zijn er afspraken nodig over de handhaving van een algeheel vuurwerkverbod. Verder wordt geadviseerd om met het oog op Europees recht bij de motivering voor het wijzigen van de Algemene Plaatselijke Verordening voor een vuurwerkverbod overwegingen op te nemen waarom het verbod naar lokale omstandigheden geschikt, proportioneel en noodzakelijk is om redenen van openbare orde, openbare veiligheid, de volksgezondheid of de bescherming van het milieu.

In het Vuurwerkbesluit (artikel 2.3.6) is bepaald dat het verboden is om consumentenvuurwerk af te steken op een ander tijdstip dan tussen 31 december 18.00 uur en 1 januari 02.00 uur van het daarop volgende jaar. Het afsteken van consumentenvuurwerk wordt op dit tijdstip toelaatbaar geacht vanwege de koppeling van het vuurwerkgebruik aan de feestelijkheden rond de jaarwisseling en de inbedding daarvan in de Nederlandse volkscultuur.

Het college van B en W is op grond van artikel 2:73 van de Algemene Plaatselijke Verordening Land van Cuijk 2024 bevoegd om tijdens deze periode plaatsen aan te wijzen waar het afsteken verboden is, om gevaar, schade of overlast te voorkomen. Na inwerkingtreding van het landelijke vuurwerkverbod (Wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten) zal het APV-artikel automatisch komen te vervallen vanwege strijdigheid met hogere (landelijke) regelgeving.

Financiën

In de Perspectiefnota is anticiperend op het landelijk vuurwerkverbod budget opgenomen voor toezicht en handhaving jaarwisseling 2026/2027.

Participatie

Met het inwonersonderzoek jaarwisseling en vuurwerk Land van Cuijk is al breed input opgehaald bij inwoners en wijk- en dorpsraden. Na het besluit van de gemeenteraad zullen inwoners en wijk- en dorpsraden worden geïnformeerd inzake het resultaat naar aanleiding van het inwonersonderzoek.

In het jaarlijkse vuurwerkproject wordt in de communicatie, naast de regels rondom vuurwerk en waar vuurwerkoverlast kan worden gemeld, ingegaan op het verantwoord omgaan met vuurwerk en de risico's van illegaal vuurwerk. De berichten hierover worden breed gecommuniceerd door de gemeente en specifiek voor jongeren via Instagram gedeeld.

Communicatie/Afstemming

De politie is tevreden dat er vanaf volgend jaar een landelijk vuurwerkverbod geldt en ziet de uitwerking daarvan ook graag tegemoet. Indien de gemeente aankomende jaarwisseling lokale maatregelen neemt, heeft de politie geen extra capaciteit om hierop toe te zien of te handhaven.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Vervolg(traject)

Inwoners en wijk- en dorpsraden worden geïnformeerd inzake het resultaat naar aanleiding van het inwonersonderzoek. Zodra er vanuit het kabinet duidelijkheid is over de invoering van het landelijk vuurwerkverbod, zal het college de lokale voorbereiding ter hand nemen.

Bijlagen

Bij dit voorstel horen de volgende beslisdocumenten en bijlagen:

- Raadsbesluit (concept);
- a. Rapport Inwonersonderzoek jaarwisseling en vuurwerk - Gemeente Land van Cuijk.

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

Johan Postma

Marieke Moorman